

TEK570 Teknikens etik

Kurs-PM 2021

Lärare och examinator

Karl de Fine Licht

karl.definelicht@chalmers.se

Syfte

Kursen syftar till att utveckla studenternas förståelse för den etiska problematik som aktualiseras när teknologier utvecklas och tillämpas. Studenterna tränar på att ett systematiskt och nyanserat sätt resonera och komma fram till välgrundade svar på frågor rörande hur samhället och individen bör agera vid utveckling och tillämpning av olika teknologier. Tyngdpunkten i kursen består i att analysera en rad olika fall med hjälp av bland annat normativ teoribildning.

Lärandemål

Efter genomgången kurs ska studenten kunna:

- Identifiera och kritiskt diskutera, såväl muntligen som skriftligen, etiska problem som förekommer på teknologins område.
- Tillämpa grundläggande moralfilosofiska teorier och begrepp på ett adekvat sätt på existerande etiska problem.
- Bedöma hållbarheten och relevansen hos argument som framförs i debatten kring etik och teknik, argumentera för olika möjliga positioner i dessa debatter samt ta ställning till dessa frågeställningar på ett välunderbyggt och transparent sätt.
- Redogöra för allmänt vedertagna och generiska forskningsetiska och professionsetiska förhållningssätt och riktlinjer.
- På ett nyanserat sätt reflektera över sin kommande yrkesroll ur ett etiskt perspektiv.

Innehåll

Teknikens etik är enkelt uttryckt studiet av de etiska problem och möjligheter som uppkommer vid utvecklandet och tillämpandet av teknologier. Under kursen utvecklar studenterna sin kunskap om vad samhället respektive individen bör göra när vi står inför möjligheten att framställa och implementera ny teknologi. Genom att undersöka vilka positioner som finns i olika samhällsdebatter om teknologier och vad dessa implicerar, tränar studenterna på att känna igen och formulera etiska problem, hitta problem i nuvarande lösningsförslag och formulera egna preliminära svar på de uppkomna problemen. Vi använder oss av normativ teoribildning som till exempel rättighetsetik, pliktetik, dygdetik och konsekvensbaserad etik men också av andra argumentationsanalytiska verktyg för att förstå och utveckla de resonemang som förs. De etiska problemställningarna specificeras genom att vi använder oss av konkreta exempel från dagsaktuella debatter och forskningsområden.

Teman som särskilt kommer att uppmärksammas under kursen är:

- Ansvarsfördelning: samhälle och individ.
- Professionsetik och forskningsetik.
- Klassisk normativ etik, risketik och tillämpad etik.
- Moralens förutsättningar och moralisk metodologi.

Organisation

Kursen ges i form av föreläsningar, grupparbeten och seminarier.

Kursen ges på svenska

Litteratur

Se nedan.

Examination

Kursen examineras genom en hemtentamen. Betyg: U, 3, 4, 5.

För att få 3 krävs att man får godkänt på alla grupparbetena, kamratgranskningarna samt har en aktiv närvaro vid seminarierna. För 4 (eller 5) krävs också att man skriver en individuell hemtentamen och att man får betyget 4 (eller 5) på denna.

Kursens upplägg: se Canvas

Lärare: Karl de Fine Licht

Sal: Zoom

Litteratur

Introduktion

Hansson, S-O (2009) Teknik och etik. <https://people.kth.se/~soh/tekniketik.pdf> (Links to an external site.), kapitel 1

Genetisk screening och modifiering av mänskliga embryon

Barnes, E. (2009) Disability, Minority, and Difference. *Journal of Applied Philosophy*, Vol. 26 (4).

McMahan, J. (2005) Causing Disabled People to Exist and Causing People to Be Disabled. *Ethics* 116 (1), 77-99.

Pod: Julian Savulescu i Philosophy Bites (<http://philosophybites.com/2012/04/julian-savulescu-on-designer-babies-.html> (Links to an external site.))

Hållbara städer

Crisp, R. (2017) Well-being. Tillgänglig här: <https://plato.stanford.edu/entries/well-being/> (Links to an external site.) (Kan läsas översiktligt)

de Fine Licht, K. P. (2017). Hostile urban architecture: A critical discussion of the seemingly offensive art of keeping people away. *Etikk i Praksis-Nordic Journal of Applied Ethics*, (2), 27-44. Tillgänglig

här: https://www.ntnu.no/ojs/index.php/etikk_i_praksis/article/view/2052 (Links to an external site.) (Kan läsas översiktligt)

Hansson, S. O (2018) How to Perform an Ethical Risk Analysis (eRA). *Risk Analysis*, 38(9), 1820-1829. (Bygger till viss del på Hermansson & Hansson 2007).

Hermansson, H. (2007). The ethics of NIMBY conflicts. *Ethical theory and moral practice*, 10(1), 23-34.

Rosenberger, R. (2019). On hostile design: Theoretical and empirical prospects. *Urban Studies*, 0042098019853778.

Genetisk modifiering av grödor

Comstock, G. (2010) Ethics and genetically modified foods.

<https://pdfs.semanticscholar.org/154e/9b8127ed3d3fffd3cb65c0e9ca6e778dc003.pdf> (Links to an external site.)

Hermansson, H., & Hansson, S. O. (2007). A three-party model tool for ethical risk analysis. *Risk Management*, 9(3), 129-144.

Geoengineering

Elliott, K. C. (2016). Climate geoengineering. In *The Argumentative Turn in Policy Analysis* (pp. 305-324). Springer, Cham.

Svoboda, T., Keller, K., Goes, M., & Tuana, N. (2011). Sulfate aerosol geoengineering: the question of justice. *Public Affairs Quarterly*, 25(3), 157-179.

Wibek et al (2016) Policy brief on climate engineering <https://liu.app.box.com/v/luce> (Links to an external site.)

Pod: Jane Flegal i Ezra Klein show

(<https://www.vox.com/podcasts/2019/12/23/21029860/ezra-klein-climate-change-geoengineering-jane-flegal>) (Links to an external site.)

Artificiell intelligens

Bostrom, Nick, and Eliezer Yudkowsky. "The ethics of artificial intelligence." *The Cambridge handbook of artificial intelligence*(2014): 316-334. <https://nickbostrom.com/ethics/artificial-intelligence.pdf> (Links to an external site.)

Hansson, S-O (2018b) Risk Analysis under Structural Uncertainty, kapitel 10 i Aven, T., & Zio, E. (Eds.). *Knowledge in Risk Assessment and Management*. John Wiley & Sons.

Morely, J., Floridi, L., Kinsey, L., Elhalal, A. (2019) From What to How: An Overview of AI Ethics Tools, Methods and Research to Translate Principles into Practices.

Pod: Virginia Eubanks i Philosophical Disquisitions

(<https://philosophicaldisquisitions.blogspot.com/2018/10/episode-47-eubanks-on-automating.html>) (Links to an external site.)

Forskningsetik, etiska koder, etisk teknikvärdering

Teknik och etik. <https://people.kth.se/~soh/tekniketik.pdf> (Links to an external site.)

kapitel 3 och 4,

Alla artiklar som inte är länkade till ovan kan hittas på Chalmers bibliotek

(<http://www.lib.chalmers.se/>) (Links to an external site.).

Frivillig bakgrundslitteratur

Björnsson et al. (2009) Argumentationsanalys –Färdigheter för kritiskt tänkande. Natur & kultur.

Tännsjö, T. (2008) Understanding Ethics –An Introduction to Moral Theory.

[https://www.upscsuccess.com/sites/default/files/documents/Understanding_Ethics_\(Torbj%C3%B6rn_T%C3%A4nnsj%C3%B6\).pdf](https://www.upscsuccess.com/sites/default/files/documents/Understanding_Ethics_(Torbj%C3%B6rn_T%C3%A4nnsj%C3%B6).pdf) (Links to an external site.)

Filmer

Obligatorisk

Genetik: Gattaca

Frivillig

Artificiell intelligens: Ex Machina; Her